Lietas arhīva Nr. C-1098-22/2
ECLI:LV:DAUT:2022:0525.C12109822.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Daugavpilī 2022. gada 25. maijā

Daugavpils tiesa:
tiesnese R. Paipale
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. B/ prasībā pret /pers. C/ par morālā kaitējuma un zaudējuma piedziņu.

Aprakstošā daļa

Ar Daugavpils tiesas tiesneses 2022. gada 18. februāra lēmumu prasītāja /pers. B/ prasība tika pieņemta daļā pret atbildētāju /pers. C/ par morālā kaitējuma 21000 EUR un zaudējuma: par medicīnisko izmeklēšanu 8,40 EUR, par zāļu iegādi 4,45 EUR, par drēbju tīrīšanu 3 EUR un citiem izdevumiem 4 EUR, piedziņu.

Prasītājs prasībā norādīja, ka 2021. gada 3. novembrī viņš no savas dzīvesvietas gāja uz autobusa pieturu "Zeļinska ielā" un pa ceļam ieraudzīja sev pazīstamu personu /pers. D/, kuram blakus stāvēja vēl viens vīrietis, kā vēlāk noskaidrojās – /pers. C/.

Kad prasītājs autobusa pieturā gaidīja autobusu, viņam sāka tuvoties atbildētājs /pers. C/, jautājot ar necenzētiem vārdiem vai prasītājs ar kameru filmē. Prasītājs saprata, ka atbildētājs ir agresīvs, tādēļ prasītājs sāka atkāpties un faktiski gāja ar muguru, bet atbildētājs turpināja prasītāju vajāt, un prasītājs bija spiests iziet uz ielas braucamo daļu, pakļaujot savu veselību un dzīvību briesmām.

Prasītājs uzskata, ka atbildētāja nodoms bija atņemt videokameru un nodarīt prasītājam miesas bojājumus, tādēļ prasītājs, cik tas bija iespējams, ātri sāka iet pa zālienu, lai pietuvotos policijas iecirknim, kur viņam sniegtu palīdzību.

Pēc tam prasītājs paklupa un nokrita uz muguras, bet atbildētājs mēģināja uzbrukt prasītājam, kad prasītājs gulēja uz zemes.

Prasītājs aizstāvējās cik varēja un sāka saukt palīgā policiju, pēc ka to pamanīja divi policijas darbinieki un aizturēja atbildētāju, aizvedot viņu uz policijas iecirkni, kur devās arī prasītājs.

Policijā tika sastādīts protokols, bet vēlāk prasītājs saņēma lēmumu par administratīvā procesa uzsākšanu un soda piemērošanu atbildētājam, kā arī saņemta atbilde, ka no /pers. D/ puses prettiesiskās darbības netika konstatētas.

Prasītājs norādīja, ka atbildētājs tika atzīts par pie atbildības saucamo personu un sodīts ar naudas sodu 20 naudas soda vienību apmērā, kas atbilst 100 EUR, par to, ka 2021. gada 3. novembrī atbildētājs, būdams alkohola reibuma stāvoklī, draudot iesist, gāja virsū prasītājam, kurš pārvietojās ar spieķīti. /pers. B/, atkāpjoties, zaudēja līdzsvaru un nokrita uz zemes. /pers. B/ vērsās pēc medicīniskās palīdzības Daugavpils reģionālajā slimnīcā ar diagnozi multipli sasitumi.

Prasītājs uzskata, ka atbildētājs pieļāva viņa tiesību aizskārumu –atbildētājs uzbruka prasītājam, kas ir invalīds, un atbildētāja uzbrukuma rezultātā prasītājam tika konstatēti multipli sasitumi. Ņemot vērā, ka atbildētājs uzbruka prasītājam sabiedriskā vietā, tad citas personas redzēja prasītāja pazemojumu un bezpalīdzību.

Līdz ar to lūdza piedzīt no atbildētāja morālā kaitējuma atlīdzību 21000 EUR un zaudējumu, ko veido izdevumi par medicīnisko izmeklēšanu 8,40 EUR, par zāļu iegādi 4,45 EUR, par drēbju tīrīšanu 3 EUR un citi izdevumi 4 EUR.

2022. gada 8. martā prasītājs iesniedza tiesā lūgumu izskatīt lietu rakstveida procesā.

Vienlaikus, prasītājs norādīja, ka pēc atbildētāja uzbrukuma prasītājam ir slikta pašsajūta: viņš slikti guļ, ir galvas un kreisas kājas sāpes, kā arī prasītājam bail iet ārā, jo atbildētājs ir bīstams. Lūdza atzīt, ka prasītāja veselības un psihiskā stāvokļa pasliktināšanās ir saistīta ar atbildētāja uzbrukumu, kas dod pamatu prasītājam saņemt no atbildētāja visaugstāko kompensāciju.

Ar Daugavpils tiesas tiesneses 2022. gada 30. marta lēmumu rezolūcijas veidā, ņemot vēra /pers. B/ lūgumu, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, tika nolemts lietu skatīt rakstveida procesā. Vienlaikus, pusēm tika izskaidrota iespēja iesniegt tiesā papildus paskaidrojumus.

Atbildētājs /pers. C/rakstveida paskaidrojumus tiesā neiesniedza un nelūdza izskatīt lietu mutvārdu procesā.

Motīvu daļa

Tiesa, iepazinusies ar prasībā izklāstītajiem apstākļiem attiecībā uz prasījumu pret /pers. C/, pārbaudījusi un novērtējusi iesniegtos pierādījumus, uzskata, ka prasība apmierināma daļēji.

Civillikuma 1635.pants nosaka, ka katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā

nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas. Ja šā panta otrajā daļā minētā neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums. Citos gadījumos morālais kaitējums cietušajam jāpierāda.

Tādējādi tiesai jāpārbauda, vai atbildētājs ir pieļāvis prasītāja tiesību aizskārumu - darbību vai bezdarbību, kurā atbildētājs būtu vainojams, un vai atbildētāja darbības vai bezdarbības rezultātā prasītājam radās nemantisko labumu aizskārums - kaitējums -, kas izpaužas, kā fiziskas vai garīgas ciešanas.

No prasības izriet, ka prasītāja tiesību aizskārums noticis 2021. gada 3. novembrī – atbildētājs uzvedās agresīvi: lamājās ar necenzētiem vārdiem, gāja prasītājam virsū izpletis rokas, mēģināja prasītājam iesist. Prasītājs, atkāpjoties, paklupa un nokrita uz muguras, bet atbildētājs turpināja uzbrukt prasītājam.

Ar Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes 2021. gada 3. novembra lēmumu par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu un soda piemērošanu pierādīts, ka /pers. C/ pārkāpa Administratīvo sodu likuma 11.panta pirmo daļu un tika atzīts par pie atbildības saucamo personu un viņam piemērots administratīvais sods – naudas sods 20 naudas soda vienībās, kas atbilst 100 EUR.

Lēmumā norādīts, ka /pers. C/ 2021. gada 3. novembrī ap plkst. 11.50 pretī mājai /adrese/, autobusa pieturā "Zeļinska iela" publiskā vietā, būdams alkohola reibuma stāvoklī, pārkāpjot vispārpieņemtās uzvedības normas, uzmācās /pers. B/, kurš pārvietojās ar spieķīti, draudēja viņam ar izrēķināšanos, mēģināja viņam iesist ar rokām pa galvu. Ar savām darbībām /pers. C/ apdraudēja savu un citu personu drošību, kā arī iespēju /pers. B/ brīvi pārvietoties, kā rezultātā /pers. B/ nokavēja sabiedrisko transportu.

Tiesa uzskata, ka atbildētājs izdarīja tīšu kaitējumu, jo no pievienotā videoieraksta secināms, ka atbildētājs apzināti vēlējās veikt /pers. B/ tiesību aizskārumu – atbildētājs uzmācās prasītājam, draudēja prasītājam ar izrēķināšanos un mēģināja viņam iesist pa galvu.

Tādējādi tiesa atzīst, ka iepriekš minētais pierāda, ka atbildētājs pieļāvis neatļautu darbību pret prasītāju– t.i. prasītāja tiesību aizskārumu -, tādēļ prasītājam ir tiesības prasīt no atbildētāja apmierinājumu par aizskārumu (atlīdzību par morālo kaitējumu).

Saskaņā ar Civillikuma 1635.pantu atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas.

Šajā gadījumā tiesa, nosakot morālā kaitējuma atlīdzības apmēru, ņem vērā Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā "Tiesu prakse morālā kaitējuma apmēra noteikšanā saistībā ar prasītājam nodarīto tiesību aizskārumu, miesas bojājumiem vai tuvinieka bojāeju" (tiesu prakse 2011.–2016.) un Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā "Morālā kaitējuma atlīdzināšana civillietās " (tiesu prakse 2014.g.) noteikto.

Saskaņā ar iepriekš minētajiem prakses apkopojumiem, nosakot morālā kaitējuma atlīdzības apmēru, tiesām jāņem vērā taisnīguma un saprātīguma kritērijs, morālā kaitējuma atlīdzības noteikšanai jāņem vērā nodarītais kaitējums - tā raksturs, nodarīšanas apstākļi, tas, vai kaitējuma rezultātā radās kādas paliekošas sekas -, jāņem vērā arī citi būtiski apstākļi, kam ir nozīme atlīdzības noteikšanā, kā arī citos gadījumos noteiktais atlīdzinājumu veids un apmērs.

Ar Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Tiesu medicīnas ekspertīžu departamenta Daugavpils reģionālās nodaļas 2021. gada 29. novembra eksperta atzinumu (dzīvas personas tiesu medicīniskā ekspertīze) Nr. /ekspertīzes numurs/ pierādīts, ka, veicot /pers. B/ tiesu medicīnisko ekspertīzi, pamatojoties uz medicīnisko dokumentu datiem, ņemot vērā lietas apstākļus, ir izdarīts slēdziens: iesniegtajos medicīnas dokumentos dati par objektīviem miesas bojājumiem netika konstatēti; uzrādīto diagnozi: "Multipli sasitumi", novērtējot miesas bojājumu smaguma pakāpi, neņem vērā, jo neapstiprinās ar objektīviem datiem par miesas bojājumiem ("Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 3.pielikuma "Kritēriji miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai" 5.punkts).

Savukārt, no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Daugavpils reģionālā slimnīca" 2021. gada 3. novembra izraksta no ambulatorā/stacionārā pacienta medicīniskās kartes izriet, ka pēc notikušā /pers. B/ tika veikta apskate un konstatēti multipli sasitumi, kā arī noteikti ārstnieciskie norādījumi – miera režīms 7 dienas; fiksators vai elastīgā saite traumētam rajonam 4 nedēļas; ik trīs stundas kustību izstrāde brīvās locītavās; pēc 10 dienām kustību izstrāde traumētā rajonā; lokāli vēsums pirmās 2 dienas ik stundu pa 15 min vai jebkurš vēsinošs gēls pret sasitumiem; kontroles rentgens un traumatologa konsultācija pēc 7-10 dienām, iepriekš piesakoties, terapijas korekcijai; tabletes Dolmen 3 dienas.

Līdz ar to, nosakot atlīdzības apmēru, tiesa ņem vērā, ka prasītājam miesas bojājumi netika nodarīti, bet ir konstatēti multipli sasitumi un pēc notikušā, apskatot prasītāju, ārsts deva prasītājam norādījumus, t.sk. par zālēm, tēdējādi tiesa uzskata, ka prasītājs varēja izjust fiziskas sāpes.

Tāpat tiesa ņem vērā, ka prasītājs ir otrās grupas invalīds, viņam ir pārvietošanās grūtības – pārvietojas ar spieķīti -, tātad atbildētāja darbības, sabiedriskā vietā uzmācoties un mēģinot iesist prasītājam, neapšaubāmi radīja prasītājam garīgas ciešanas - pazemojuma, netaisnīguma un bezspēcības sajūtu, kā arī radīja pārdzīvojumus un varēja izraisīt bailes, dodoties ārā.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka iepriekš minētais dod pamatu uzskatīt, ka notikušais radīja prasītājam garīgas ciešanas, un tiesa atzīst, ka šajā gadījumā ir pierādīta morālā kaitējuma esība un cēlonisks sakars starp atbildētāja darbībām un prasītāja garīgām ciešanām.

Tādējādi tiesa uzskata, ka lietā ir iegūti pierādījumi par atbildētāja prettiesisku darbību, kuras rezultātā prasītājam tika nodarīts tiesību aizskārums, un cēlonisko sakaru starp atbildētāja darbību un prasītājam nodarīto tiesību aizskārumu.

Tiesa nekonstatē tādas atbildētāja nodarījuma sekas, kas būtu vērtējamas kā neatgriezeniskas morālā kaitējuma sekas, kā arī nav iegūti pierādījumi, ka notikušais ilgstoši ietekmēja un pazemināja prasītāja dzīves kvalitāti.

Tādējādi tiesa uzskata, ka taisnīga un samērīga kompensācija, kas būtu nosakāma prasītājam par morālo kaitējumu, ir kompensācija 300 EUR apmērā.

Tiesa uzskata, ka atlīdzība šādā apmērā pildītu arī preventīvo un samierināšanās funkciju – tiktu mazināti pārkāpumu riski no atbildētāja puses, tas mudinātu atbildētāju nepieļaut līdzīgu situāciju atkārtošanu, bet prasītājam dotu apmierinājumu, kas kopumā kalpo arī par līdzekli daļējai pušu samierināšanai.

Tiesa uzskata, ka atlīdzība šādā apmērā nav pretrunā arī ar tiesu praksi.

Šādu iemeslu dēļ no /pers. C/ par labu /pers. B/ nepieciešams piedzīt atlīdzību par morālo kaitējumu 300 EUR, bet pārējā daļā prasītāja prasība par morālā kaitējuma piedziņu ir noraidāma.

Vienlaikus, tiesa uzskata, ka pastāv visi zaudējuma atlīdzināšanai nepieciešamie priekšnoteikumi – zaudējuma esība un tā

apmērs, atbildētāja prettiesiska darbība un cēlonisks sakars starp atbildētāja darbību un zaudējumu.

Tādējādi saskaņā ar Civillikuma 1770., 1775., 1779.pantiem no atbildētāja par labu prasītājam jāpiedzen zaudējums, ko veido prasītājam radušies izdevumi par medicīnisko izmeklējumu 8,30 EUR un par ārsta norīkoto zāļu iegādi 4,45 EUR, kas ir pierādīti ar lietā esošām kvītīm un čeku.

Tāpat tiesai nav šaubu, ka prasītājam radās izdevumi sakarā ar drēbju tīrīšanu 3 EUR apmērā, kas arī būtu piedzenami prasītāja labā kā zaudējums.

Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājam nepieciešams piedzīt zaudējumu, kas radies prasītājam atbildētāja 2021. gada 3. novembra prettiesiskās darbības dēļ, kopsummā 15,75 EUR.

Savukārt, lietā nav iegūti pierādījumi par kādiem citiem izdevumiem 4 EUR apmērā, kas radušies prasītājam sakarā ar atbildētāja prettiesisku darbību, tādēļ šajā daļā prasījums par zaudējuma piedziņu ir noraidāms.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu no atbildētāja par labu valstij nepieciešams piedzīt tiesas izdevumus - valsts nodevu 70 EUR, kas aprēķināta no prasījuma summas 315,75 EUR atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktam (15% no 315,75 EUR, bet ne mazāk par 70 EUR).

Vienlaikus, saskaņā ar Civilprocesa likuma 39., 40., 42.pantiem no atbildētāja par labu valstij jāpiedzen ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi – izdevumi par tiesas pavēstu un dokumentu piegādi – to faktiskajā apmērā 20 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam jānosaka termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 189. – 195., 39. – 42., 204.[1]pantiem, 223.panta 4.punktu, tiesa

n o s p r i e d a:

/pers. B/ prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, morālā kaitējuma atlīdzību 300 EUR un zaudējumu 15,75 EUR, kopā 315,75 EUR (trīs simti piecpadsmit *euro*,75 centi).

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 70 EUR (septiņdesmit *euro*) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 20 EUR (divdesmit *euro*).

Izskaidrot /pers. C/, ka 315,75 EUR samaksa veicama prasītāja /pers. B/ kontā Nr. LV19PARX0006758780007, AS "Citadele banka".

Izskaidrot /pers. C/, ka valsts nodeva 70 EUR jāmaksā pēc šādiem rekvizītiem: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, BIC kods TRELLV22, konts LV55TREL1060190911200, bet ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 20 EUR - Tiesu administrācija, Valsts kase, NMR 90001672316, BIC kods TRELLV22, konts LV51TREL2190458019000, norādot iemaksas mērķi: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C12109822. Maksājumus apliecinoši dokumenti tiesas noteiktajā labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Daugavpils tiesā.

Noteikt /pers. C/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 9 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā dienas.

Sprieduma pieejamības tiešsaistes sistēmā datums – 2022. gada 25. maijs.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas – 2022. gada 25. maija - Latgales apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību Daugavpils tiesā.

Tiesnese (paraksts) R. Paipale